

DIDAKTIKA PRIMÁRNÍ ŠKOLY

Žaneta Káňová

NELEŠOVSKÁ, A, SPÁČILOVÁ, H. *Didaktika primární školy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 254 s. ISBN 80-244-1236-5.

Publikace *Didaktika primární školy*, vydaná nakladatelstvím Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2005, je společným dílem autorek Aleny Nelešovské a Hany Spáčilové, působících na Katedře primární pedagogiky Univerzity Palackého v Olomouci.

Tato práce, klasifikovaná jako učebnice, není jejich prvním společným projektem. Spolupracovaly již na knižní řadě nazvané *Didaktika I.–IV.*, která byla spolu s dalšími publikacemi důležitým východiskem pro vydání *Didaktiky primární školy*. Rozdíl mezi publikacemi spočívá zejména v rozsahu studijního textu, formální úpravě jednotlivých kapitol aj. Záběr dříve napsaných didaktik byl široký, spíše teoretický. Naopak nová publikace představuje spojení teoretické stránky s praktickou, která je doplněna o úkoly, určené čtenářům, jež potvrzují a ověřují teoretické poznatky. Jinými slovy můžeme říct, že nese prvky distančního vzdělávání.

Jak samy autorky uvádí, důvodem pro napsání *Didaktiky primární školy* je nedostatek literatury a studijních materiálů věnujících pedagogice primárního vzdělávání.

Brožované vydání učebnice, v rozsahu 245 stran, je rozděleno do 5 kapitol, z nichž se každá dělí na dílčí podkapitoly. První kapitola je věnována vědnímu oboru didaktika. Navazující kapitola se zabývá vzděláváním. Třetí a čtvrtá kapitola řeší otázky vyučování, jeho pojetí, přípravy na něj a jeho realizace. Poslední kapitola obsahuje poznatky o didaktických prostředcích využitelných v praxi.

Při pohledu na jednotlivé kapitoly si můžeme povšimnout jednotné struktury, která je dodržena u všech kapitol. Každá kapitola tedy obsahuje Studijní cíle kapitoly, k nimž obsah daného studijního textu směřuje a snaží se je naplnit. Poté následuje samotný studijní text, často doplněn doprovodnými poznámkami, respektive slovem autorek zvýrazněným kurzívou. Takto psaným textem autorky uvádí čtenáře do problematiky, která je v kapitole řešena. Dále se v textu

setkáme s textem doplňujícím či prohlubujícím, který je typograficky odlišen zmenšeným písmem.

Součástí každé kapitoly jsou také Úkoly a náměty k řešení, které čtenáře vedou k zamyšlení, k vyjádření vlastních myšlenek a názorů. Na závěr jsou uvedeny Kontrolní otázky a úkoly, při jejichž vypracování bychom měli dojít k podstatě obsahu celé kapitoly, a klíčová slova. Na konci každé kapitoly autorky uvádějí seznam doporučené a doplňující literatury. V příloze, která je součástí učebnice, nalezneme informace vztahující se k Rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání, ke klasifikaci výukových cílů aj. V poměrně bohaté struktuře učebnice postrádám rejstřík a slovník pojmů, který by vzhledem k charakteru práce, jako studijního textu, byl přínosem.

Učebnice čtivou formou předkládá teoretický základ didaktiky, pracuje s odbornými termíny, pojmy z teorie didaktiky. Učebnice je převážně určena studentům oboru Učitelství pro MŠ a 1. stupeň ZŠ, ale najde své uplatnění i u začínajících učitelů, kteří v ní naleznou potřebný teoretický základ, výčet cílů forem a metod práce využitelných při výuce.

Velmi přínosné je dodržení stále struktury jednotlivých kapitol, pro rychlou orientaci a práci s knihou. Dalším výrazným a kladným prvkem této publikace jsou náměty a úkoly k řešení, díky nimž mohou studenti získanou teorii uplatnit, vyhledávat a rozpoznávat v reálných situacích při následcích v praxi. Autorky vyzývají k vyjádření subjektivních názorů čtenářů, nabádají k zamyšlení, zadávají praktické úkoly vztahující se ke studijnímu textu. Úkoly jsou smysluplné a mají pro začínající učitele a studenty nedocenitelný význam. Nevýhodou některých úkolů může být jejich časová náročnost. Jako výborné se také jeví začlenění Kontrolních otázek a úkolů, díky nimž se student zpětně vrací k podstatným informacím dané kapitoly.

Vedle přehlednosti a srozumitelnosti textu je její předností aktuálnost. Autorky přemýšlely nad uplatněním publikace v budoucnu. Přestože byla kniha vydána v roce 2005, pojednává o nových dokumentech a vzdělávacích programech, jejichž platnost byla naplněna v roce 2007. Aktuálnost učebnice tkví také v zadávání praktických úkolů vztahujících se k současným trendům pedagogické praxe.

Publikace, která zde byla představena je jednou z mála knih věnujících se problematice primárního vzdělávání. Můžeme doufat, že v příštích letech budou vycházet stejně kvalitní publikace, jako je tato.